

STATUTÁRNÍ MĚSTO LIBEREC

5. zasedání zastupitelstva města dne: 26. 5. 2011

Bod pořadu jednání:

Zpráva o plnění Komunitního plánu sociálních služeb regionu Liberec

Zpracovala: Jaroslava Nývltová, referent oddělení sociálních a zdravotních věcí

odbor, oddělení: odbor sociálních a zdravotních služeb, oddělení sociálních a zdravotních věcí

telefon: 48 524 4969

Schválila: vedoucí oddělení Pavlína Háková

vedoucí odboru Petra Svatoňová

Projednáno: v RM dne 3.5.2011

Poznámka:

Předkládá: *Martina Rosenbergová v.r.*
primátorka Statutárního města Liberec
Kamil Jan Svoboda v.r., náměstek primátorky

Návrh usnesení

Zastupitelstvo města po projednání

ber e n a v ě d o m í

zprávu o plnění Komunitního plánu sociálních služeb regionu Liberec.

Důvodová zpráva

V souladu s 1.Komunitním plánem sociálních služeb regionu Liberec na období 2008 – 2013 přijatý usnesením rady města č. RML7/186/08 ze dne 1.4.2008 a zastupitelstva města č. 70/08 ze dne 24.4.2008 předkládáme jménem řídicí pracovní skupiny pro komunitní plánování sociálních služeb v regionu Liberec zprávu o plnění Komunitního plánu sociálních služeb regionu Liberec – přehled za rok 2010 a současný vývoj KP.

Příloha č. 1 - Zpráva o plnění Komunitního plánu sociálních služeb regionu Liberec

KOMUNITNÍ
PLÁNOVÁNÍ
SOCIÁLNÍCH
SLUŽEB
REGIONU
LIBEREC

ZPRÁVA O PLNĚNÍ KOMUNITNÍHO PLÁNU SOC. SLUŽEB REGIONU LIBEREC – přehled za rok 2010 a současný vývoj KP

Komunitní plánování sociálních služeb je proces, při kterém spolupracuje samospráva obce s poskytovateli sociálních služeb a jejich uživateli. Cílem plánování je zmapovat síť služeb a následně zajistit dostupnost sociálních služeb všem občanům obce v potřebném množství a kvalitě. Potřeby obyvatel obce se v průběhu času mění, stejně jako se vyvíjí síť poskytovaných služeb. Vzhledem k tomu je komunitní plánování neustálý stále se měnící proces. Výsledkem komunitního plánování je fungující síť sociálních služeb, ve které naleznou a mohou využít nejvhodnější službu všichni, kdo se ocitnou v nepříznivé životní situaci.

Vývoj komunitního plánu regionu Liberec:

- příprava komunitního plánu probíhala od roku 2004
- v roce 2004 rada města usnesením č. 596/04 ze dne 16.11.2004 a následně zastupitelstvo usnesením č. 192/04 ze dne 30.11.2004 schválilo realizaci Komunitního plánu sociálních služeb v Liberci dle předloženého harmonogramu
- v roce 2006 rada města usnesením č. 204/06 ze dne 18.4.2006 a následně zastupitelstvo města usnesením č. 73/06 ze dne 27.4.2006 schválilo aktualizovaný harmonogram realizace komunitního plánu
- v roce 2007 byla radou města usnesením č. 339/07 ze dne 19.6.2007 a zastupitelstvem usnesením č. 110/07 dne 28.6.2007 schválena Základní listina Komunitního plánu regionu Liberec
- v roce 2008 byl radou města usnesením č. 186/08 ze dne 1.4.2008 a zastupitelstvem města usnesením č. 70/08 ze dne 24.4.2008 schválen 1. Komunitní plán sociálních služeb Regionu Liberec na období 2008 – 2013.
- v roce 2009 rada města odsouhlasila usnesením č. 102/09 ze dne 17.2.2009 a zastupitelstvo vzalo na vědomí usnesením č. 31/09 ze dne 5.3.2009 Vyhodnocení plnění schválených opatření v souladu s 1. Komunitním plánem sociálních služeb regionu Liberec na období 2008 – 2013 za období r. 2008
- v roce 2010 byla radou města usnesením č. 152/2010 ze dne 16.3.2010 schválena aktualizace 1. Komunitního plánu regionu Liberec, aktualizace byla schválena zastupitelstvem města usnesením č. 65/10 ze dne 25.3.2010

Situace v KP v roce 2010

V roce 2010 v rámci komunitního plánu pracovalo v regionu Liberec 6 pracovních skupin zaměřených na konkrétní cílové skupiny uživatelů:

1. Pracovní skupina pro seniory
2. Pracovní skupina pro zdravotně znevýhodněné
3. Pracovní skupina pro duševní zdraví
4. Pracovní skupina pro rodinu, děti, mládež
5. Pracovní skupina pro cizince, národnostní menšiny a osoby ohrožené sociálním vyloučením
6. Pracovní skupina pro uživatele drog a osoby ohrožené závislostmi

Celý proces komunitního plánování koordinuje Řídící pracovní skupina komunitního plánování, které byli v roce 2010 členem manažeři a zástupci manažerů jednotlivých pracovních skupin, náměstkyně primátora pro sociální a zdravotní oblast, zástupci samosprávy a státní správy Magistrátu města Liberec, koordinátor a metodik komunitního plánování.

Řídící pracovní skupina v rámci své činnosti:

- prostřednictvím manažerů jednotlivých pracovních skupin vyhodnocuje plnění jednotlivých opatření
- na základě vyhodnocení plnění opatření zpracovává aktualizaci komunitního plánu
- projednává, schvaluje a prostřednictvím odboru sociálních a zdravotních služeb předkládá RM a ZM ke schválení zprávu o plnění komunitního plánu sociálních služeb regionu Liberec.
- ve spolupráci s jednotlivými pracovními skupinami připomínkuje Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Libereckého kraje

Katalog poskytovatelů sociálních služeb regionu Liberec

Jedním z podstatných výsledků komunitního plánování regionu Liberec je vydání Katalogu poskytovatelů sociálních služeb regionu Liberec. V katalogu jsou přehledně popsány jednotlivé druhy služeb a organizace, které dané služby poskytují. Poprvé byl katalog vydán již v roce 2006. V roce 2010 byla provedena aktualizace posledního vydání a bylo vytištěno 1000 ks nové podoby katalogu. Katalog vydalo Statutární město Liberec v rámci projektu IP2 – Podpora střednědobého plánování a rozvoje kvality sítě sociálních služeb v Libereckém kraji financovaného z Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a ze státního rozpočtu České republiky.

Nově jsou v katalogu poskytovatelů rozlišeny služby registrované dle zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách, a služby navazující.

Situace v jednotlivých pracovních skupinách v roce 2010:

Pracovní skupina pro uživatele drog a osoby ohrožené závislostmi sleduje v komunitním plánu naplňování cílů v oblasti tří pilířů národní protidrogové politiky, a to v primární prevenci, léčbě a resocializaci a v oblasti Harm Reduction. Organizace zapojené v KP Liberec průběžně naplňují opatření daná pro tuto pracovní skupinu. V únoru 2010 byly podepsány smlouvy o financování protidrogových služeb se sdružením Advaita o.s. a Most k naději o.s. V roce 2010 uzavřelo Statutární město Liberec smlouvu o bezplatné výpůjčce nemovitosti v ulici Pastýřská s občanským sdružením Most k naději. Sdružení Most k naději o.s. se zavázalo v tomto objektu zajistit poskytování specifických sociálních služeb pro osoby ohrožené drogou.

Pracovní skupiny pro seniory – v pracovní skupině je zapojeno poměrně velké množství poskytovatelů sociálních služeb pro seniory. V oblasti pečovatelské služby jsou v krátkém čase uspokojovány prakticky všechny žádosti o poskytnutí služby v terénní i pobytové formě. Dlouhodobě je v rámci pracovní skupiny poukazováno na to, že na Liberecku není zajištěna dostatečná kapacita pobytových zařízení pro osoby s Alzheimerovou chorobou (a jinými typy demence). Pro osoby trpící vyšším stupněm Alzheimerovy choroby a jejich rodiny není dosažitelná ani odlehčovací služba. V minulých letech se značně rozšířila nabídka volnočasových aktivit pro seniory, všechny aktivity jsou hojně navštěvovány.

Pracovní skupina pro rodinu, děti, mládež – Z informací z jednání pracovní skupiny vyplývá absence služby „dům na půli cesty“ a „krizová pomoc“ v pobytové formě tzv. krizových lůžek. Z opatření skupiny jsou dobře realizována a naplňována nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, velký zájem je o preventivní programy pro školy, velká poptávka je po službě sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (kapacita služby je nedostačující).

Pracovní skupina pro cizince, národnostní menšiny a osoby ohrožené sociálním vyloučením – tato pracovní skupina pracovala v roce 2010 v téměř novém složení. I z názvu pracovní skupiny vyplývá, že je skupina zaměřena na 3 různorodé cílové skupiny. Každá cílová skupina vyhledává a využívá odlišné služby. V roce 2010 bylo s podporou města otevřeno nízkoprahové denní centrum pro osoby bez domova, kapacita zařízení se zaplnila ve velmi krátké době. V Liberci od roku 2010 nově působí Centrum na podporu integrace cizinců, které poskytuje široké spektrum služeb pro cizince (poradenská a informační činnost, právní poradenství, kurzy českého jazyka, sociokulturní kurzy atp.)

Pracovní skupina pro zdravotně znevýhodněné – také tato skupina má velmi širokou cílovou skupinu, do které jsou zahrnuti tělesně handicapovaní, mentálně postižení, smyslově postižení občané liberecka. Služba sociální rehabilitace byla poskytována v průběhu celého roku zrakově postiženým občanům. U pobytových služeb pro osoby s mentálním postižením poptávka značně převyšuje kapacitu poskytovaných služeb. Jedním z hlavních témat pracovní skupiny je zaměstnávání osob se zdravotním postižením.

Pracovní skupina pro duševní zdraví – pracovní skupina v loňském roce neprovedla aktualizaci opatření. V současné chvíli skupina formulovala potřebu aktualizovat stávající opatření, mezi kterými je zahrnuta např. podpora zřízení krajské záchytné stanice, které patří do resortu zdravotnictví. Obecně lze konstatovat, že zařízení a služeb pro klienty s duševním onemocněním je stále velmi málo. Liberec je jako spádové město s psychiatrickým oddělením v krajské nemocnici vhodné pro zřízení a podporu těchto služeb.

Současný stav KP

1. Stav v pracovních skupinách, monitoring.

Na začátku roku 2011 došlo ke změně osoby manažera tří pracovních skupin. V lednu 2010 proběhl sběr dat na základě zadaných monitorovacích ukazatelů jednotlivých opatření.

Několik pracovních skupin poukazuje na nedostatky současného nastavení monitoringu:

- skutečnost, že monitorovací údaje jsou čerpány pouze od poskytovatelů zapojených do KP, tím dochází k neúplnosti a zkreslení výstupů z monitoringu
- k jednotlivým monitorovacím ukazatelům chybí přesná specifikace
- nejasnost v oblasti financování KP jako součást monitoringu

Z jednání pracovních skupin vyplývají některé problémy současného fungování a systému komunitního plánování:

Pracovní skupina pro rodinu, děti, mládež se potýká se značnou různorodostí organizací a služeb zapojených do činnosti skupiny. V této pracovní skupině je zapojeno velké množství neregistrovaných poskytovatelů, jejichž organizace poskytují návazné služby. I z tohoto důvodu ve skupině vyplynula potřeba aktualizovat opatření i monitorovací ukazatele, aby relevantně popisovaly situaci poskytovaných služeb v oblasti péče o rodinu a děti. Velká různorodost komplikuje i finanční analýzu zdrojů.

Pracovní skupina pro cizince, národnostní menšiny a osoby ohrožené sociálním vyloučením je zaměřena na 3 různorodé cílové skupiny. Každá cílová skupina vyhledává a využívá odlišné služby. Vzhledem k uvedeným skutečnostem skupina zdůraznila potřebu aktualizovat opatření a monitorovací indikátory, aby adekvátně zohledňovaly situaci v sociálních službách cílových skupin.

Pracovní skupina pro zdravotně znevýhodněné rovněž poukazuje na skutečnost, že do monitoringu jsou uváděny pouze údaje od organizací zapojených v KP a tudíž není zmapována celá situace v oblasti poskytovaných služeb. Do činnosti skupiny bude přizván zástupce sluchově postižených občanů, kterému je nutné zajistit tlumočnicka do znakové řeči.

Z výše uvedeného vyplývá potřeba ujasnit a případně změnit systém zapojení neregistrovaných poskytovatelů sociálních služeb do komunitního plánování, upřesnit monitorovací ukazatele a do monitoringu zahrnout všechny stávající poskytovatele jednotlivých služeb.

Spolupráce s Libereckým krajem

Dne 25. 1. 2011 proběhlo jednání náměstkyně primátora paní Martiny Rosenbergové a vedoucí odboru sociálních a zdravotních služeb Petry Svatoňové se zástupci Libereckého kraje, odboru sociálních věcí krajského úřadu, o komunitním plánování. Na tomto jednání byla vyjádřena ochota Statutárního města Liberec velmi úzce spolupracovat s krajským úřadem na dalším vývoji KP. Zástupci města byli informováni o probíhající analýze jednotlivých komunitních plánů v kraji. Na základě provedené analýzy byla v únoru 2011 Libereckým krajem nabídnuta spolupráce na doplnění KP Liberec. Předjednaná spolupráce bude probíhat v období duben – září 2011. Předmětem doplnění budou zejména ekonomická data do analytické i návrhové části, monitoring opatření, územní rozšíření KP o menší obce a vytvoření akčního plánu na rok 2012.

Územní rozšíření

V 1. komunitním plánu regionu Liberec byly zahrnuty menší obce regionu Liberec – Šimonovice, Dlouhý Most, Jeřmanice, Stráž nad Nisou a obvod Vratislavice nad Nisou. Zástupci menších obcí se přestaly procesu KP účastnit. Vedení města Liberec vnímá opětovné zapojení zástupců menších obcí jako nutné. Obyvatelé uvedených obcí využívají spádově sociální služby téměř výhradně v Liberci. Finančně tyto sociální služby podporuje pouze Statutární město Liberec. Bez zapojení okolních obcí nelze rovněž objektivně zhodnotit potřebnost a dostupnost sociálních služeb v území. Zapojení menších obcí do Komunitního plánu regionu Liberec bude předmětem navržené spolupráce s Libereckým krajem.

Změny v Komunitním plánování

Dne 3. 3. 2011 proběhlo 1. jednání Řídící pracovní skupiny KP regionu Liberec v roce 2011, na kterém byly diskutovány základní problémy, se kterými se v současné době komunitní plánování v Liberci potýká. Jako velmi zásadní se jeví forma zapojení neregistrovaných poskytovatelů služeb, které jsou pro klienta velmi přínosné a potřebné, přesto je jejich fungování zcela odlišné od poskytování registrovaných služeb dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Dále z většiny pracovních skupin zaznívá potřeba úpravy monitoringu opatření, který by zahrnoval údaje od všech poskytovatelů služeb v libereckém regionu. Vzhledem k nejasnostem v oblasti monitorování sociálních služeb v regionu Liberec bylo na jednání ŘPS jednomyslně odhlasováno nepředkládat zastupitelstvu města monitoring opatření v současné podobě v 1. pololetí roku 2011. Toto rozhodnutí vyplývá zejména z potřeby doplnit data tak, aby monitoring mapoval celou stávající síť sociálních služeb a jejich vývoj. V březnu 2011 řídicí pracovní skupina odhlasovala změnu složení řídicí skupiny – nadále budou členy manažeři pracovních skupin, zástupci manažerů se budou jednání účastnit pouze v případě nepřítomnosti manažera. Další členové řídicí skupiny zůstávají beze změny.

Problémy současného fungování Komunitního plánu (např. monitoring) budou konzultovány a řešeny při doplnění komunitního plánu v rámci spolupráce s externím zpracovatelem sjednané s Libereckým krajem. Po ukončení zmíněné spolupráce budou doporučení a výstupy zpracovány do KP Liberec. Zjištěné informace budou zpracovány do 2. zprávy o stavu KP předkládané zastupitelstvu města v roce 2011.

Závěr:

- 1. V rámci komunitního plánování regionu Liberec je třeba provést změnu organizační struktury a fungování procesu komunitního plánování.**
- 2. Z jednání v rámci KP vyplývá potřeba aktualizovat opatření komunitního plánu a monitoring plnění opatření.**
- 3. V dalším období je cílem udržet a rozvíjet spolupráci s Libereckým krajem v oblasti komunitního plánování.**
- 4. Komunitní plán a dokumenty s ním související by měly Statutárnímu městu Liberec sloužit jako podklad při tvorbě rozpočtu na další období v oblasti financování sociálních služeb.**